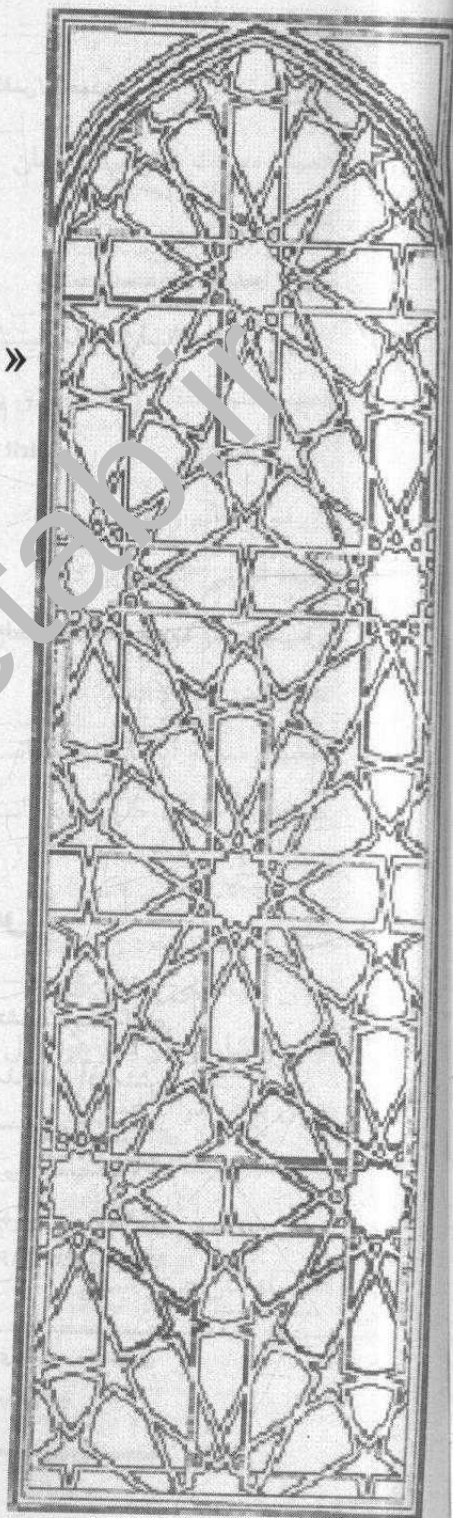


« بسم الله المتعال »

« مباحثی در معرفت نفس »

(جلد اول)



« العنما منا رجب »

سرشناسه: آذرمنش، محمدعلی، ۱۳۴۹-

عنوان و نام پدیدآور: مباحثی بر معرفت نفس / محمدعلی آذرمنش.

مشخصات نشر: تهران: پیام آزادی، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۱۸ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۴۱۱۶-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۱۵-۱۱۸.

موضوع: نفس -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

روح: Spirit -- Religious aspects -- Islam

رده: کنگره: BP۲۱۶/۵

رده: دیب: ۲۹۷/۴۲

شماره کتابخانه ملی: ۶۲۳۹۱۸۳



مباحثی در معرفت نفس



ناشر: انتشارات پیام آزادی

نویسندگان: محمدعلی آذرمنش

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

چاپ اول: ۱۳۹۹

چاپخانه: گلبان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۴-۱۱۶-۱

تهران - خیابان جمهوری بین میدان بهارستان و سعدی - کوچه مظفری

بن بست یکم پلاک ۲ : تلفن : ۳۳۹۰۵۵۱۵ - ۳۳۱۱۷۷۳۵

۷	مقدمه
۹	پیشگفتار
۱۱	اهمیت معرفت نفس برای انسان
۱۱	گذشتن از نفس
۱۲	مفهوم احدیت در مصدر سلام
۱۳	خلاصه رسیدن انسان به انسانیتش
۱۴	اهمیت علم النفس و علم اخلاق برای انسان
۱۵	اراده و مخلوقات
۱۶	حق مرکز عالم وجود
۱۷	وظیفه انسانی انسانها در دنیا
۱۸	موضوعاتی در مورد خداوند و انسان
۱۹	اتحاد نفس و روح انسان
۱۹	تسخیر زمین و آسمان توسط انسان
۲۰	رسیدن به جایگاه خلیفه الهی انسان
۲۱	نفس انسان
۲۱	چشم حق بین
۲۲	دوران و زمانهای زندگی انسان
۲۲	موارد و اشاراتی در ذکر هو الاول و الاخر و الظاهر و الباطن
۲۳	میزان قوای ادراک انسان
۲۴	پنج خصوصیت و نکته در عوامل تعالی و تکامل و عروجی انسان در زندگی
۲۶	میزان خوف و رجاء الهی در انسان
۲۷	نماز پله کان عروج انسان

- ۲۸ فلسفه شیطان شدن و از راه حق گمراه شدن
- ۲۹ قانون خلقت
- ۳۰ قدرت فکر و اندیشه
- ۳۱ ارتباط نفس و اراده انسان با مبحث توحید و ذکر و اراده الهی
- ۳۲ تعبیر مفهومی از شب قدر
- ۳۳ سه خصوصیت که در دین لازم است برای دینداری کامل
- ۳۳ راههای رسیدن به حق و حقیقت و لقاء به حق
- ۳۴ شروط و اصول عبادات و بندگی
- ۳۴ نکته ای در رابطه با ارتباط اعمال و رفتار و اهداف انسان با نماز
- ۳۶ مبحث شناخت و آشنایی علمی و معرفتی و حسی و تجربی با خداوند متعال از طریق احوال و معانی
- ۳۷ ارزش و اعتبار انسان
- ۳۷ اهمیت علم النفس بر سایر علوم
- ۳۸ مباحثی در راه های سلوک و توحید الهی
- ۴۳ تفسیر کوتاه و مختصری از مفهوم فراز اول دعای سحر
- ۴۴ در بحث ازدواج و مفاهیم واقعی و حقیقی آن
- ۴۷ اسرار و راز عبادات و اعمال الهی و انسانی
- ۴۸ ارزش ها و ارزشیابی و رسیدن به آن
- ۴۹ ارتباط ایمان با کلام الله و امر و ولایت
- ۵۰ رابطه تکبر و خود خواهی و غرور با میزان جهل و نادانی
- ۵۱ فلسفه تسبیح کردن و ذکر سبحان گفتن پروردگار عالم و معنای آن
- ۵۴ یاد مرگ و موت
- ۵۴ امید و ناامیدی به پروردگار متعال
- ۵۵ عقل و چگونگی های آن

۵۶	طلب و اراده و امیال انسان
۵۶	مباحثی در مصادیق اصلی عبادات انسان
۵۸	روابط نعمات الهی با ذکر و غفلت از آن و کفران نعمت و نیز
	ارتباط آب باران و آب زمین با علم و حیات برزخی و اعمال انسان
۶۰	خواص رزق حلال و معنوی
۶۱	ارتباط خصوصیات روحی انسان با مفهوم امرالهی و اسماء الهی انسان
۶۳	انگیزه و نیت انسان
۶۵	اسراری از نماز در وقت
۶۶	موارد و شرایط مهم معنوی و سلوکی و روحانی انسان
۶۷	ارتباط اسم سلام خداوند متعال با روح و اراده انسانی
۶۹	تفسیر و تأویلی از الف و یاء را قاء، نماز
۷۱	علم النفس
۷۲	مباحث مرگ و توشه های آخرتی انسان
۷۷	تعریف مختصر و مفید اخلاص و مخلصین
۷۸	دو بال علم و عمل در معراج انسان به خدا
۷۹	دایره قدرت و توانائی و اراده انسان در دنیا
۸۰	روابط مورد اهمیت و حبی انسان
۸۱	روابط روح و جسم انسان
۸۳	رابطه روح انسانی و اسماء... و بدن انسان
۸۳	نکته ای از اسرار نماز
۸۴	مفهوم بندگی
۸۵	اهمیت واجبات نسبت به مستحبات
۸۶	ارتباط فقه، عرفان و اخلاق در سلوک و راه و روش زندگی انسان
۸۷	مباحث طلب و اراده و عقل و ارتباط آن با ذکر هو الاول والاخر والظاهر والباطن

۹۰	مسیر سیر سلوکی و معرفتی (معرفت نفس انسان) به سمت لقاءالله
۹۲	مبحث قدر و لیلۃ القدر
۹۳	میزان افعال با باطن انسان
۹۴	مفهوم ارتباطی عروه الوثقی با گرایشات نفسانی انسان
۹۵	ارتباط عقل و تسبیح موجودات
۹۶	مصادقهای فعلی و عملی و میلی و ارادی انسان با خداوند متعال
۹۷	رسیدن اراده انسان به اراده حق
۱۰۰	طهارت
۱۰۱	خصوصیات ارواح
۱۰۱	عوامل و نشانه ها در مورد عرفانی و روحانی
۱۰۲	تجلی اسماءالله در انسان
۱۰۳	تسبیح خلقت
۱۰۴	رابطه علم و عمل
۱۰۵	مظاهر عقلی انسان
۱۰۶	مباحثی از مباحث طهارت
۱۰۷	مفهوم اصلی و عملی شب قدر
۱۰۸	نکات آخرت و دنیا و نشئه های آن برای انسان
۱۰۹	روابط جلال و جمال الهی با خوف و رجاء و علم و عشق الهی
۱۱۱	اهمیت معرفت نفس و نداشتن حب دنیا
۱۱۲	علم النفس و معنای حدیث من عرف نفسه فقد عرف ربه در انسان
۱۱۳	بزرگترین و مهمترین کاری که انسان باید در دنیا انجام دهد و هدف غایی خلقت انسان
۱۱۴	مباحثی در مورد نماز
۱۱۵	منابع و مأخذ

مقدمه

کتاب مباحثی در معرفت نفس، حاصل مطالعات سالهای متمادی گذشته ام هست که تقریباً در حدود ۳۴ سال مطالعه بنده از کتابهای مختلف می باشد، و به علت علاقه وافرم به کتاب و کتابخوانی و مطالعه کتابهای مختلف علمی، فلسفی، عرفانی، دینی و مذهبی و حتی بعضی کتابهای داستانی و رمان و ... که تقریباً از سن ۱۵ سالگی شروع شد و عمدتاً مطالعات کتبهای دینی و فلسفی و عرفانی در مورد رسیدن به حقیقت دین و مذهب بود که از کتابهای فلسفی و عرفانی ادیان هند باستان شروع شد مانند: کتابهای دینی و فلسفی آن که به وداها یا ریگ ودا، بهاگواد گیتا و اوپانیشادها معروف است تا مذاهب عرفانی چین که کتابهای مذاهب یایی، است و حتی فلاسفه یونانی مانند: فلسفه های افلاطونی و ارسطویی تا سقراط و اقلیدسی و ... و نهایت به مطالعه کتابهای مذهبی و عرفان اسلامی که به مطالعه کتابهای علما و فلاسفه ای مانند: ملاصدرا، ابن سینا، فارابی، شیخ بهایی، علامه حلی و ... و علمای اسلامی عصر حاضر مانند: علامه طباطبائی، امام خمینی، علامه حسن زاده آملی، علامه جوادی آملی، شهید مطهری، شهید دستغیب و ... و کتابهای علمی دیگر از دانشمندان و اندیشمندان غربی مانند: موریس مترلینگ که تقریباً ۹۰ درصد از آثارش را مطالعه نمودم که ایشان واقعاً متفکری بی نظیر به نظر می آید. مورد ایشان اینست که دانشمند معروف آلمانی گفته بود که متفکری به وسعت فکری ایشان در میان متفکران غربی بوجود نیامده است البته از لحاظ میزان گسترش تفکر و دامنه وسعت فکری در مباحث مختلف علمی و اندیشه ای، نه از لحاظ تخصص علمی و آکادمیک و یا معرفتی و همچنین به آثار علمی دانشمندان دیگر ... مشغول شدم و به علت شدت شوق و ذوقی که در مطالعه این کتابها و کسب علوم آن داشتم، گهگاهی مطالبی علمی یا معرفتی از آموخته هایم به ذهن و اندیشه ام خطور می کرد که نتیجه استنباط هایم از مطالعات و آموخته

هایم بود و همان زمان که به ذهنم خطور می کرد آنرا به تحریر در آورده و مکتوب می کردم و برداشت ها و مطالعاتم در زمینه های یاد شده منجر به این شد که به نتیجه ای مطلوب و حقیقی از حقیقت دین و مذهب و فلسفه و عرفان رسیده و برایم آشکار بشود که تمام فلسفه و عرفان و حقیقت کامل دین و مذهب برای انسانی که می خواهد به حقایق دینی و مذهبی و معرفتی و علمی خویش برسد در دین مبین اسلام هست و در بطن احکام و آیات کتاب وحی آن قرآن و سیره و سنت ناب پیامبر(ص) و ائمه معصومین نهفته هست که به سادگی و راحتی تمام نسبت به ادیان و مذاهب دیگر، می توان به آن رسید و به عقیده و نظر بنده، انسانی که می خواهد به حقایق عالم و دین الهی برسد باید اول به شناخت پروردگارش نائل آید و به شناخت پروردگار نیز نائل نخواهد شد مگر اینکه به شناخت نفس خویش و معرفت بر امور نفس و امیال نفسانی خویش رسیده (به مصداق حدیث معصوم: من عرف نفسه فقد عرف ربه (۱)) و برآن احاطه علمی و معرفتی پیدا کند و به خودسازی نفس خویش همگام گردد در اینکه هدایت نفس و امور و امیالی که از جانب نفیس صادر می شود به سمت امور الهی و رضا و قرب پروردگارش قرین باشد. و نیز بفرمایش حضرت علی علیه السلام: دنیا و عمل به احکام و معارف دینی نباید کورکورانه تقلید و عمل کرد (۲۳) و باید عالم و آگاه به مسائل دین و مذهبی خویش باشیم که بتوانیم به احکام و دستورات دین بدرستی عمل نماییم.

و با این وصف و توضیحات یاد شده، بنده برآن شدم که این مجموعه ای از نوشتارها و مکتوباتم را که در زمینه های علوم معرفت نفس و مباحثی که ارتباط با مسائل نفسانی انسان می باشد را جمع آوری کرده و بصورت یک کتاب به تحریر در آورده و به مرحله چاپ برسانم و البته شایان ذکر است که این مجموعه مباحث نتیجه استنباط های شخصی ام از مطالعات و برداشتهای علمی بنده می باشد و اثبات کاملاً محکمی بر حکم درستی و نادرستی آن نمی دهم البته تا جاییکه توانسته ام با کمک از احادیث مستند ائمه معصومین و استناد به آیات قرآن آنرا به نگارش در آورده ام اما در هر حال خوانندگان گرامی میتوانند در مورد مباحث آن نقد و اظهار نظر داشته باشند و یا حتی رد کنند البته با دلایل مستند

علمی و منطقی بر رد آن مباحث، که سبب روشنگری و رشد علمی و معرفتی بنده و همه پژوهشگران به مباحث علمی و معرفتی خواهد بود.

در پایان این مقدمه آرزوی بنده اینست که با کار علمی و پژوهشی به مسائل دینی و مذهبی و ایمانی مان به قله های رفیع دانشهای حقیقی در زمینه شناخت از خویشین خویش و پروردگار یکتا نائل شویم که با عنایت از پرودگار متعال و استعانت از ذات مقدس او همراه باشیم.

پیشگفتار

مباحث معرفت نفس جزء مباحث ربانی و الهی است که منجر به شناخت درونی و باطنی مان از پروردگار متعال می گردد بر مصداق حدیث «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ» (۱) ، و اینکه بعضی اعتقاد بر آن دارند که با اذکار و روایات و مسائل تئوریک و خواندنی و... میتوانند به شناخت خداوند نائل آیند باید بگویم که این شناخت، که شناخت ظاهری و نظری است از خداوند متعال نه یک شناخت واقعی و حقیقی و عملی زیرا انسان هر گاه در اعمال و افعال و حالات نفس خویش، اعمال و افعال و حال رحمانی الهی پیدا کند در حقیقت به شناخت حقیقی و عملی پروردگار متعال رسیده است و هر گاه تجلی اسماء الله گردد در افعال و اعمال و زندگی اش یعنی به شناخت واقعی و حقیقی پروردگار متعال رسیده است و نه در غیر اینصورت آن.